

Colegiul Medicilor Stomatologi
ROMÂNIA

Studiul național privind starea de sănătate orală a românilor

STUDIU PILOT

2024

Studiu național realizat la inițiativa **Colegiului Medicilor Stomatologi din România (CMSR)**, cu sprijinul **Asociației Române pentru Promovarea Sănătății (ARPS)**.

COORDONATOR PROIECT

Dr. Mariana Cărămidă
Trezorier CMSR

COORDONATOR CERCETARE

Dr. Bogdan Păunescu
Președinte ARPS

AUTORI

Prof. Dr. Florentina Furtunescu
Dr. Magdalena Ciobanu
Dr. Bogdan Păunescu

REALIZARE METODOLOGIE ȘI INSTRUMENTE DE CERCETARE

Dr. Bogdan Păunescu
Soc. Dr. Raisa Zamfirescu

COORDONATOR CULEGERE DATE

Soc. Dr. Raisa Zamfirescu

ANALIZĂ DATE

Prof. dr. Adrian Dușa
Soc. Dr. Raisa Zamfirescu
Dr. Bogdan Păunescu
Dr. Mihai Iepure

E D I T A T D E :

Str. Gh. Țițeica nr. 182A, București, 020305
Tel: 021/5277979
Email: office@arps.ro www.arps.ro

G R A F I C Ă R E A L I Z A T Ă D E :

a Global Health Marketing & Communications partner

0723.333.793
hello@mpragency.ro
www.mpragency.ro

Obiective:

- ❧ Realizarea primului studiu la nivel național care să analizeze starea de sănătate orală a copiilor, adolescenților și adulților din România
- ❧ Evaluarea cunoștințelor și comportamentelor asociate sănătății orale (factori de risc, obiceiuri, stil de viață)
- ❧ Evaluarea stării de sănătate orală a pacienților (prevalența afecțiunilor orale, eficiența igienei orale)
- ❧ Evaluarea nevoii de servicii stomatologice pe categorii (grupe de vârstă, mediu de rezidență etc.)
- ❧ Utilizarea datelor actualizate în fundamentarea propunerilor de politici publice menite să îmbunătățească sănătatea orală în România
- ❧ Corelarea datelor cu viziunea Strategiei Naționale de Sănătate realizată de Ministerul Sănătății și adoptată de Guvernul României în octombrie 2023, care urmărește apropierea serviciilor medicale de pacienți

Eșantion și alte date relevante

1.544
pacienți consultați

640 pacienți între 0-17 ani

904 pacienți peste 18 ani

8 regiuni
ale României

Pacienții au fost selectați din toate cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, atât din mediul urban cât și din rural

172
medici stomatologi
participanți la studiu

25 martie - 10 mai
Perioada studiului

Culegerea datelor s-a realizat în perioada martie - mai 2024. Datele culese oferă o marjă de eroare de +/- 2,5% la un nivel de încredere de 95% pentru eșantionul național și +/- 3,9% și +/- 3,3% la un nivel de încredere de 95% pentru eșantionul 0-17 ani și respectiv peste 18 ani. Toate eșantioanele sunt reprezentative pentru populația țintă.

Componentele studiului

- ❖ Evaluarea stării de sănătate orală a copiilor, adolescenților și adulților
- ❖ Evaluarea comportamentelor asociate sănătății orale

Instrumente de cercetare

- ❖ Fișă de evaluare clinică, completată de medicul stomatolog
- ❖ Chestionar de evaluare completat de pacient (adult, adolescent, părinte/tutore în cazul copiilor)

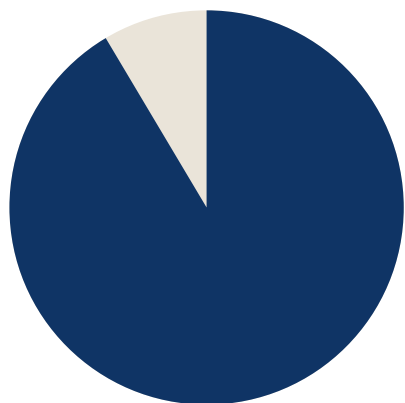
Fișa standard de evaluare clinică a sănătății orale a cuprins următoarele secțiuni:

- ❖ Informații de identificare a cercetării și datele socio-demografice ale subiectului examinat
- ❖ Statusul dentar pe suprafețe
- ❖ Statusul parodontal
- ❖ Eroziunea dentară
- ❖ Traumatismele dentare
- ❖ Leziunile de mucoasă orală
- ❖ Necesarul de tratament

Chestionarul standard de evaluare a comportamentelor legate de sănătatea orală a cuprins următoarele secțiuni:

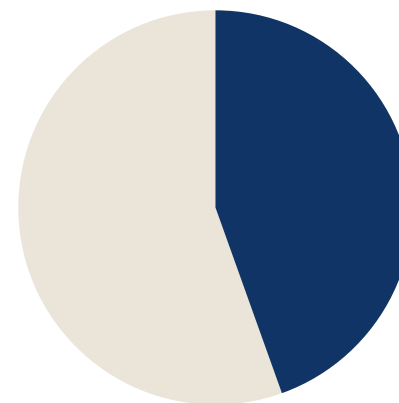
- ❖ Obiceiurile legate de igiena orală
- ❖ Obiceiurile alimentare cu potențial cariogen
- ❖ Obiceiurile legate de fumat
- ❖ Obiceiurile legate de adresabilitatea la cabinetele stomatologice

Percepții vs. comportamente

92%

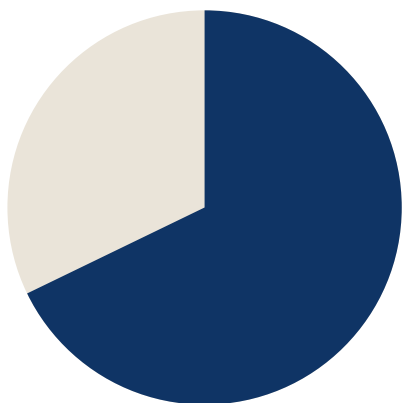
dintre pacienții adulți consideră
importante consulturile
stomatologice regulate

44%

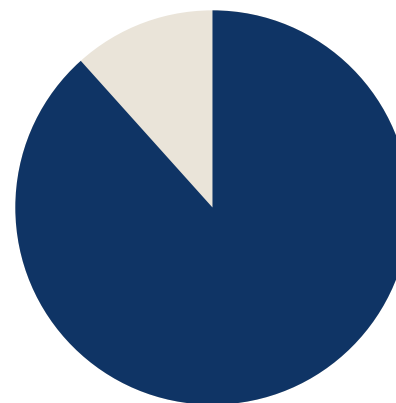
dintre pacienții adulți au fost
la un control de rutină în
ultimul an

Percepții și atitudini

70%

dintre adulți consideră că
sănătatea orală este foarte
importantă pentru ei

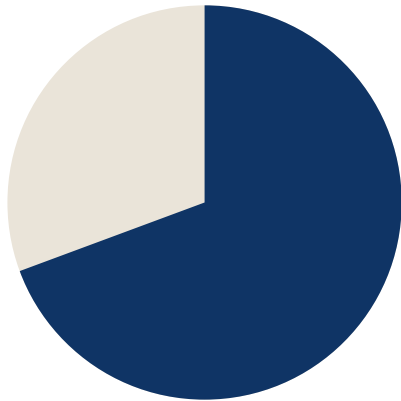
84%

dintre părinți consideră că
sănătatea orală este foarte
importantă pentru copiii lor

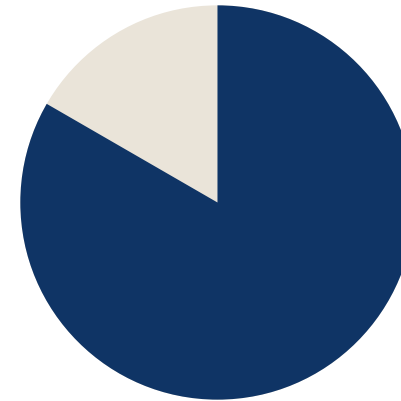
SĂNĂTATEA ORALĂ ÎN ROMÂNIA

Percepții și atitudini

70%

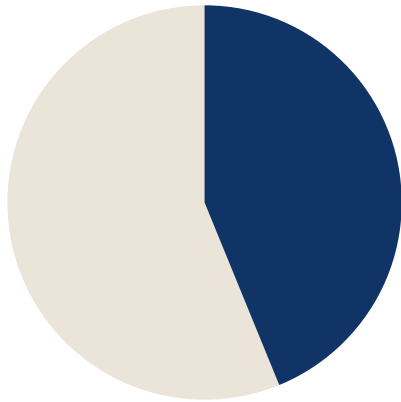
dintre adolescenți consideră
că sănătatea orală este foarte
importantă pentru ei

79%

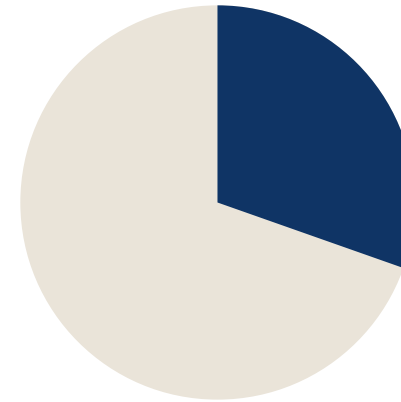
dintre pacienți se declară
mulțumiți și foarte mulțumiți
de calitatea serviciilor
stomatologice din România

Percepții și atitudini

44%

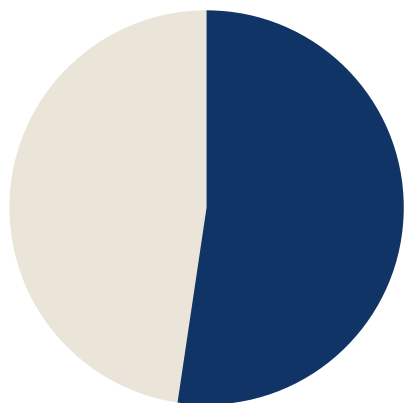
dintre pacienți descriu propria sănătate orală, cu privire la dinți, ca fiind proastă sau foarte proastă

31%

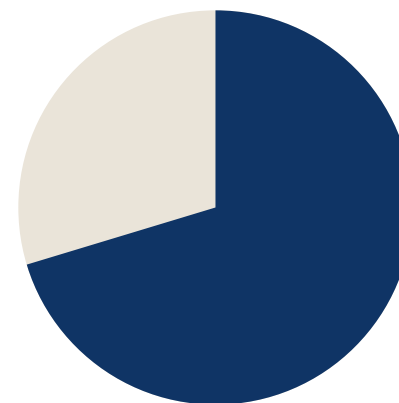
dintre pacienți descriu propria sănătate orală, cu privire la gingii, ca fiind proastă sau foarte proastă

Comportamente

56%

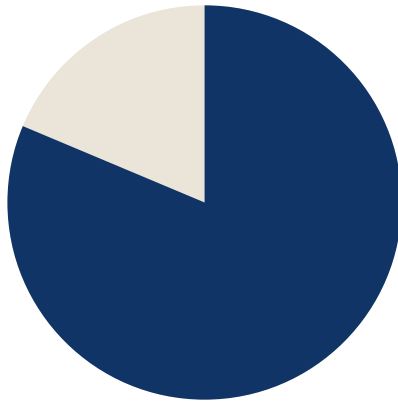
dintre adulți se spală pe dinți
de 2 ori pe zi

>70%

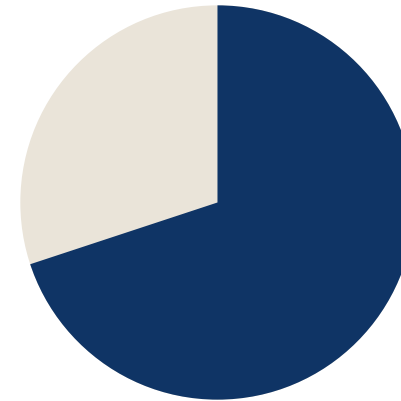
dintre adulți nu folosesc ața
dentară, periuțele
interdentare ori
dușul/irigatorul bucal

Serviciile stomatologice de urgență

80%

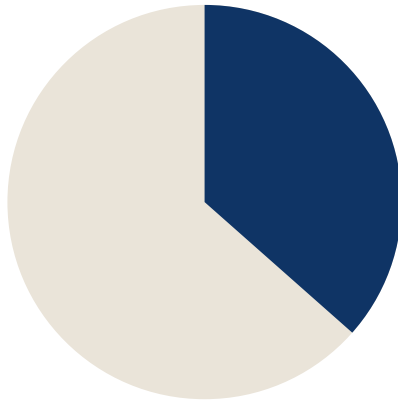
dintre adulți preferă
medicamentele în locul unui
consult de specialitate

68%

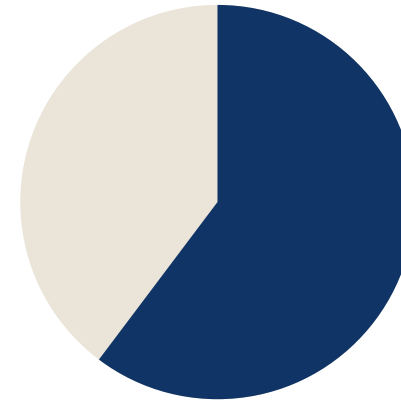
dintre pacienți nu sunt la
curent cu serviciile
stomatologice de urgență din
localitatea în care trăiesc

Accesarea serviciilor stomatologice decontate de CNAS

34%

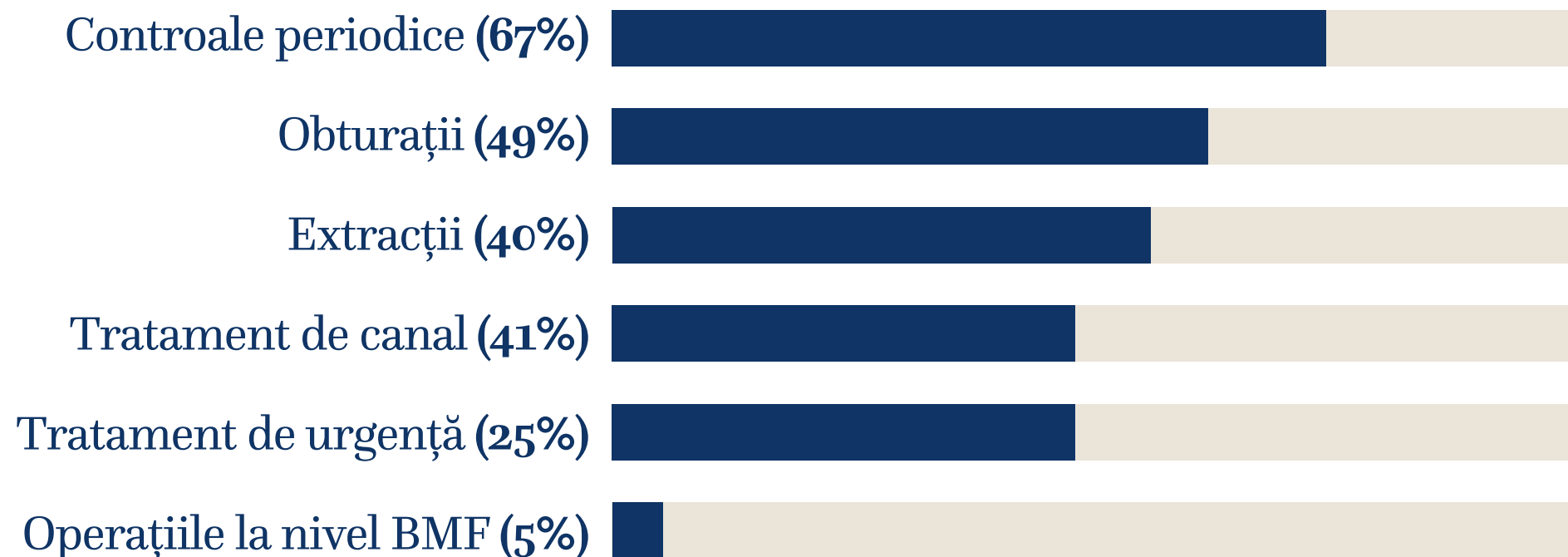
dintre respondenți știu că beneficiază de asigurarea publică de sănătate, care poate acoperi costurile unor tratamente stomatologice

61%

dintre respondenți se declară puțin și foarte puțin informați cu privire la serviciile stomatologice decontate de CNAS

Din totalul pacienților care au folosit asigurarea la CNAS pentru tratamente stomatologice, cei mai mulți au beneficiat de:

Beneficiarii serviciilor stomatologice decontate de CNAS au fost mulțumiți în mare și foarte mare măsură de condițiile de igienă (94%) și de calitatea tratamentelor (92%), dar mai puțin mulțumiți de timpul de așteptare (66%) sau de varietatea tratamentelor decontabile (48%).

Motive pentru neaccesarea serviciilor stomatologice decontate de CNAS

Inadecvarea ofertei
CNAS față de
necesități

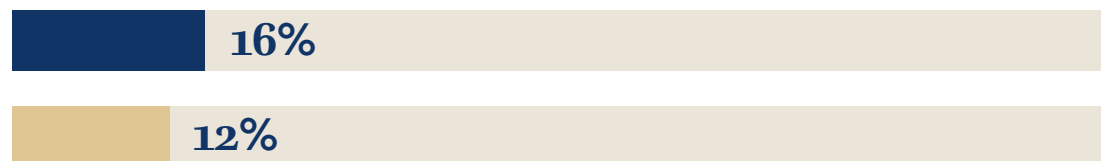
Insuficiența
plafonului de servicii
decontabile

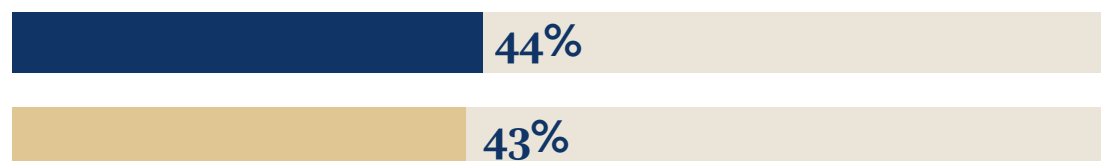
Absența unor
tratamente/
proceduri din lista
tratamentelor
decontate de CNAS

Percepții și atitudini în rândul părinților

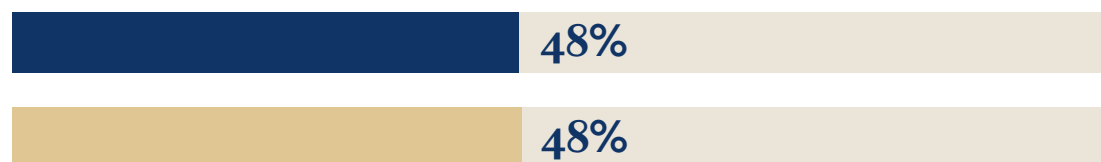
„Nu am fost niciodată sau aproape niciodată cu cel mic la medicul stomatolog”

„Consider că igiena orală contribuie la apariția cariilor”

„Consider că alimentele care conțin zahăr contribuie la apariția cariilor”

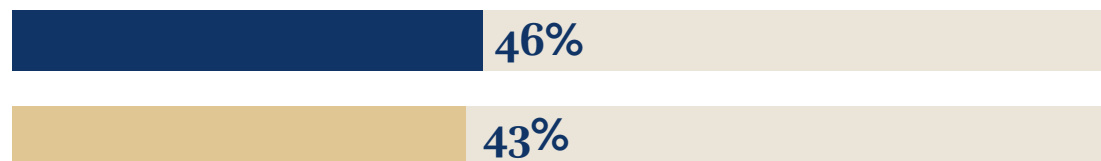
■ Părinții copiilor cu vârsta între 0-5 ani

■ Părinții copiilor cu vârsta între 6-14 ani

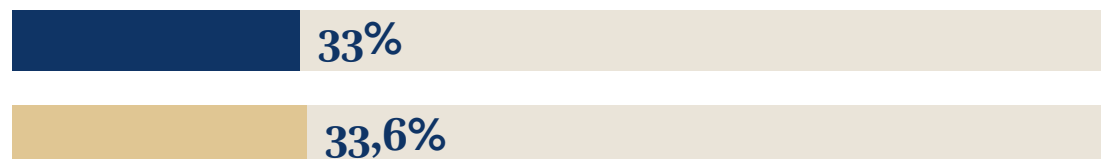

Percepții și atitudini în rândul părinților

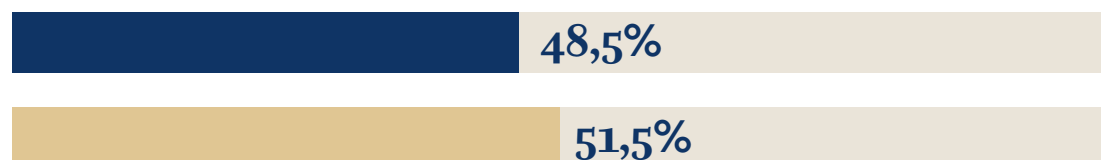
„Consider că sucurile au un impact negativ asupra dezvoltării cariilor”

„Este dificil să accesez serviciile stomatologice în mare și foarte mare măsură”

„Este dificil să acopăr costurile tratamentelor celui mic”

■ Părinții copiilor cu vârsta între 0-5 ani

■ Părinții copiilor cu vârsta între 6-14 ani

Abordarea părinților când apare durerea dentară la copil

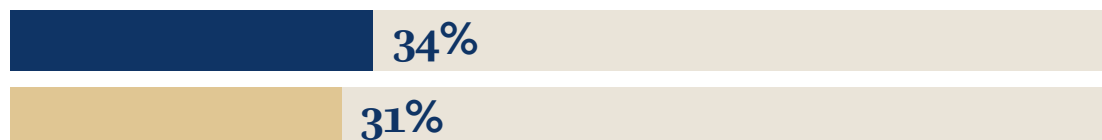
Consideră importantă vizita la cabinetul stomatologic

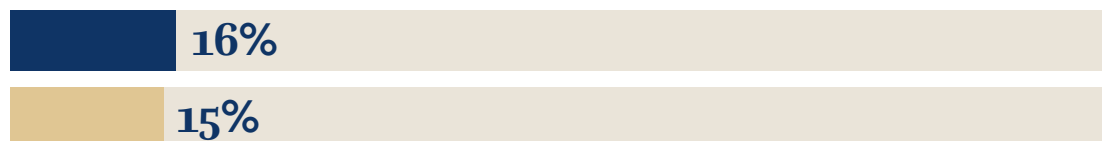
Îi dau medicamente

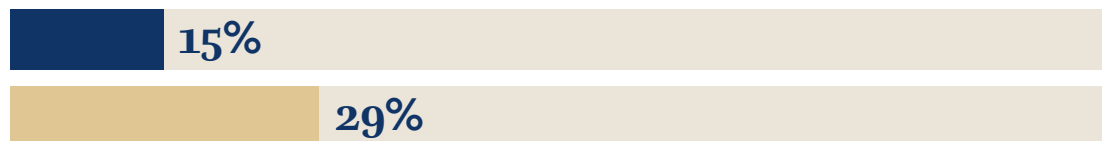
Cer recomandare farmaciștilor

Caută o soluție pe internet

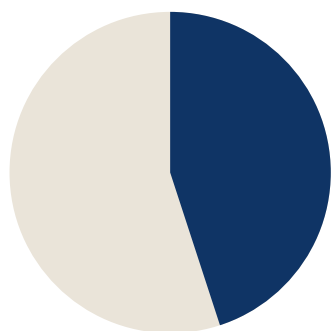
Așteaptă să vadă dacă trece durerea de la sine

■ Părinții copiilor cu vârsta între 0-5 ani

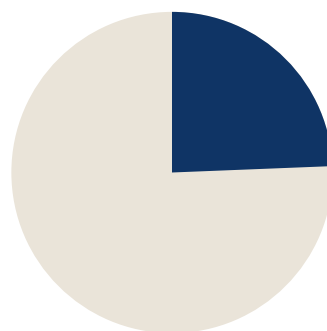
■ Părinții copiilor cu vârsta între 6-14 ani

Percepții și atitudini în rândul adolescenților (15-17 ani)

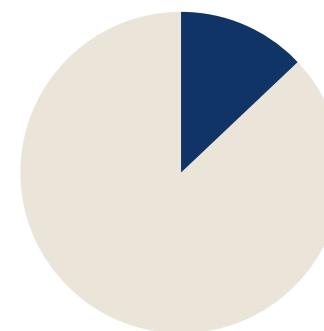
44,5%

dintre adolescenți nu au mers
la stomatolog în ultimul an,
deși ar fi avut nevoie

24%

dintre adolescenți declară
că părinții le pot acoperi
doar tratamentele de bază

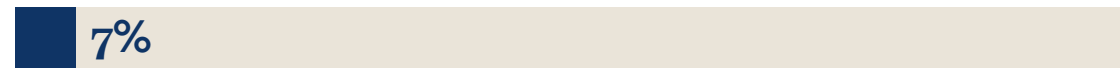

12%

dintre adolescenți declară
că părinții le pot acoperi
doar tratamentele de
urgență

Percepții și atitudini în rândul adolescenților (15-17 ani)

„Nu am fost niciodată/ aproape
niciodată la medicul stomatolog”

„Consider că igiena orală
contribuie la apariția cariilor ”

„Consider că alimentele care
conțin zahăr contribuie la
apariția cariilor ”

„Consider că sucurile au un
impact negativ asupra
dezvoltării cariilor ”

Abordarea adolescenților (15-17 ani) la apariția durerii dentare

Iau medicamente

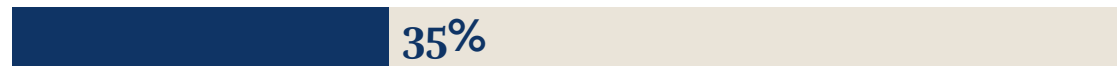
Stau în expectativă să vadă dacă trece durerea de la sine

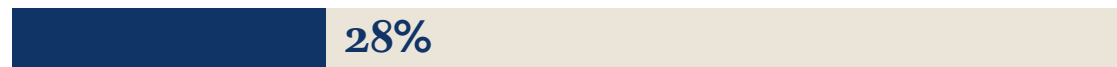
Iau în considerare programare la cabinetul stomatologic

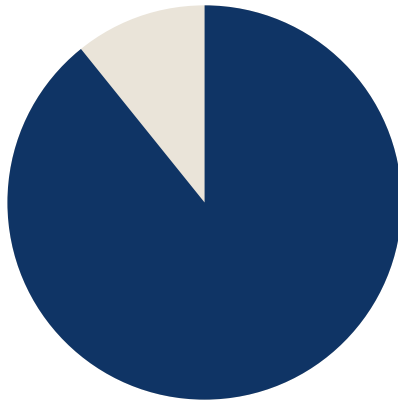
Cer recomandare farmaciștilor

Caută o soluție pe internet

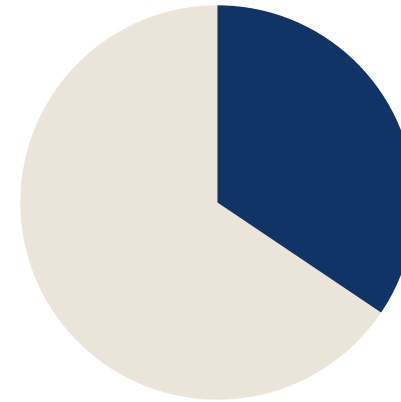

Promovarea sănătății orale în România

>90%

consideră că medicul
stomatolog este cea mai de
încredere sursă de informare

35%

dintre respondenți se
consideră puțin și foarte
puțin informați despre
sănătatea orală

STIL DE VIAȚĂ

Key findings

Apariția cariilor este pusă de participanți mai degrabă pe seama alimentației

👉 43% consideră vinovate alimentele dulci

👉 41% consideră vinovate băuturile carbogazoase

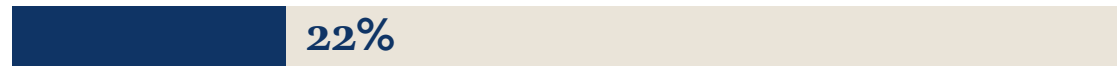

👉 Doar 39% considerându-le rezultatul unei igiene orale deficitare.

STIL DE VIAȚĂ

Fumatul

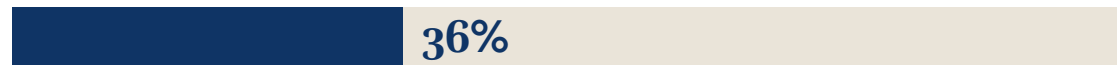
Adulți care fumează zilnic sau aproape zilnic

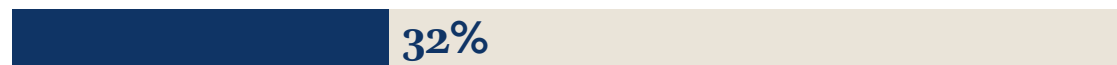
Pacienții fumători care ar renunța din cauza riscului de cancer oral

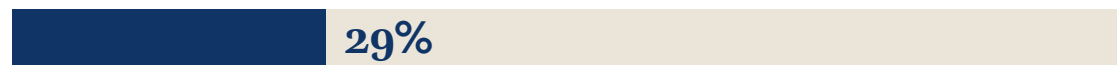
Pacienții fumători care ar renunța din cauza riscului de a-și pierde implanturile

Pacienții fumători care ar renunța de teama bolii parodontale

Pacienții fumători care ar renunța din cauza riscului de gingivită

Prevalență afecțiuni orale prioritare în rândul copiilor

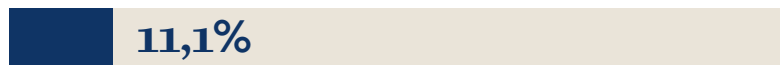
Carii dentare

Anomalii dento-maxilare

Urgențe dentare

Prevalență afecțiuni orale prioritare în rândul adulților

Carii dentare

Parodontită

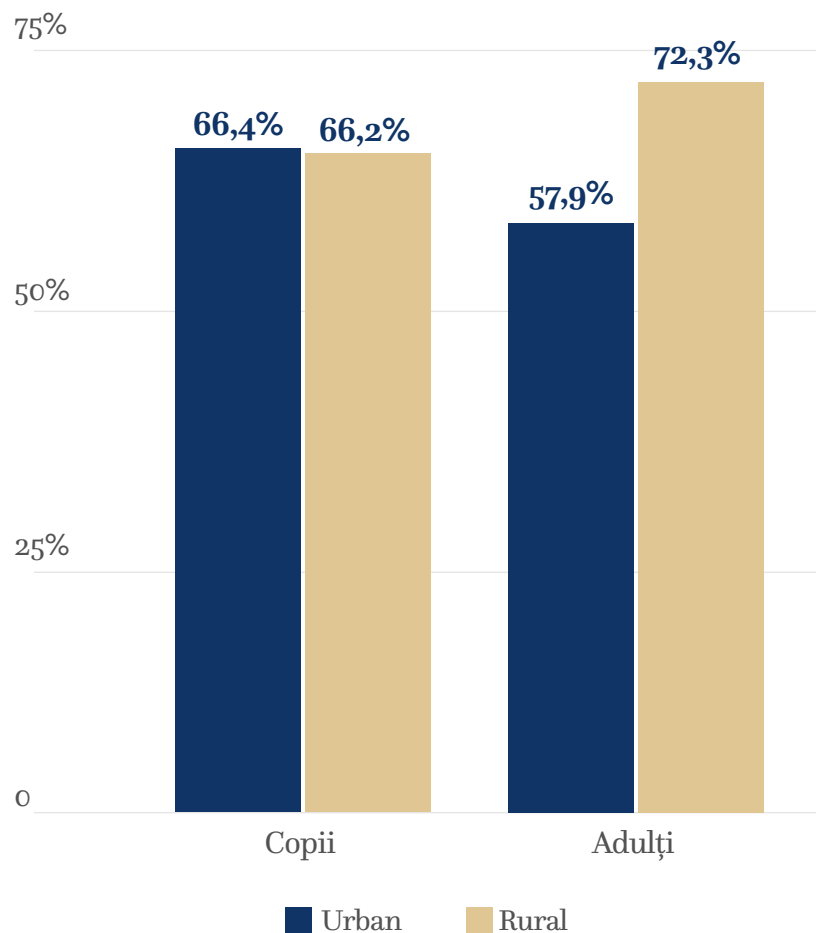
Edentații neprotezate

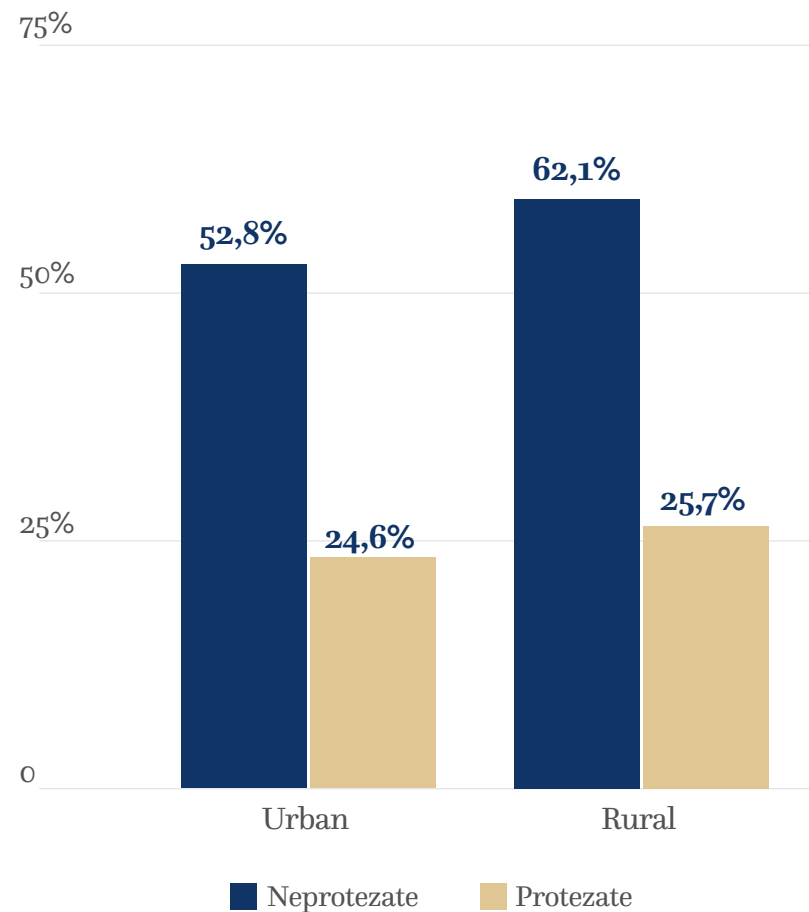
Urgențe dentare

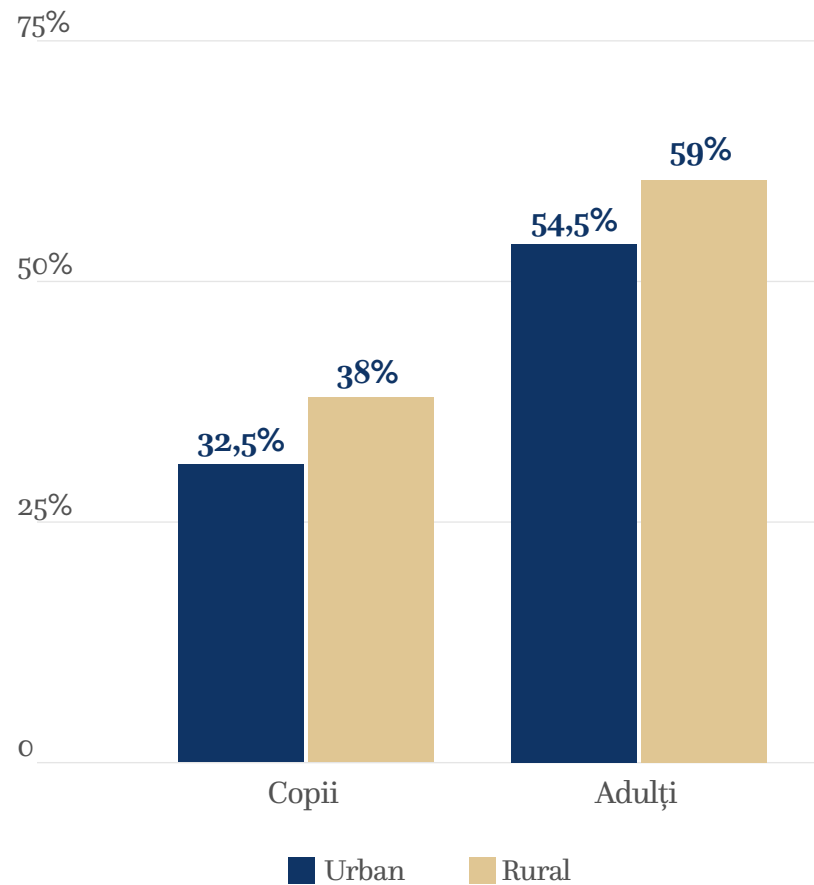
Procentul persoanelor care prezintă carii, în funcție de grupul de vârstă și mediul de rezidență

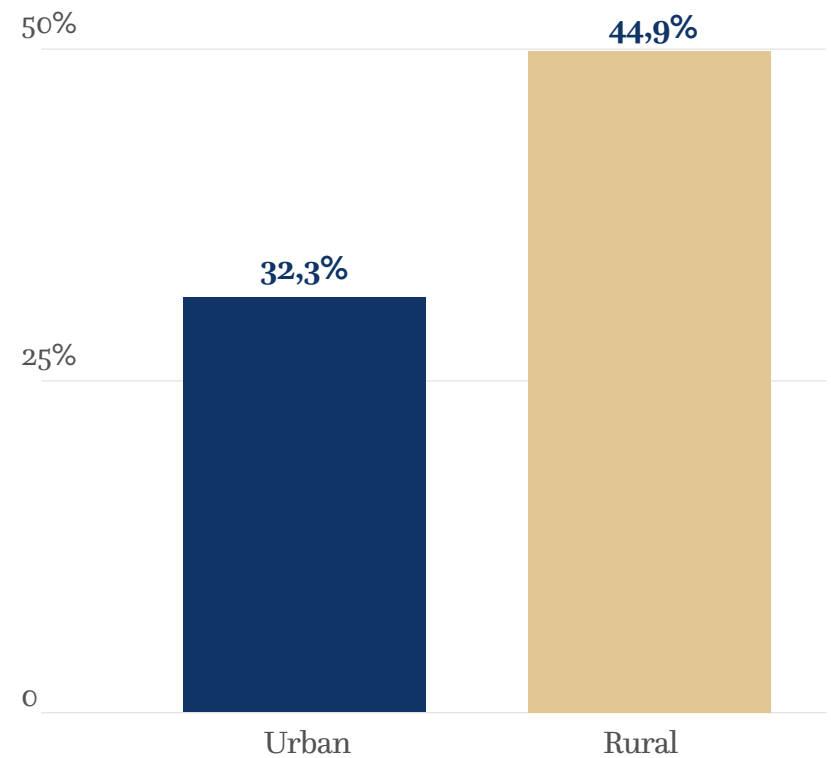
Procentul adulților care prezintă dinți lipsă care au fost sau nu înlocuiți în funcție de mediul de rezidență

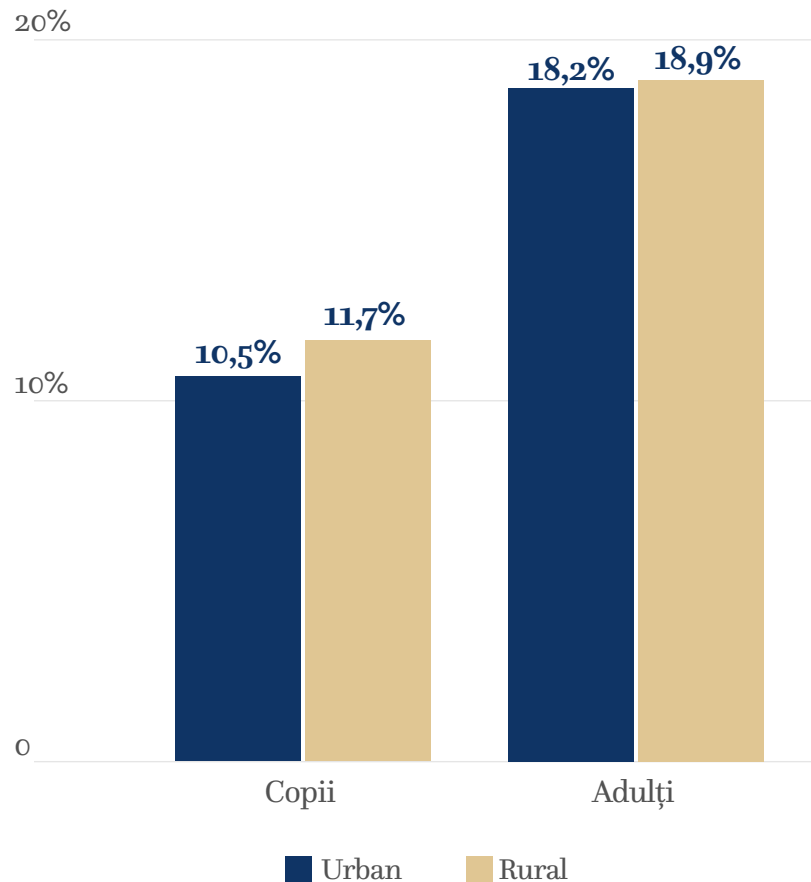
Procentul persoanelor afectate de sângerări gingivale în funcție de grupul de vârstă și mediul de rezidență

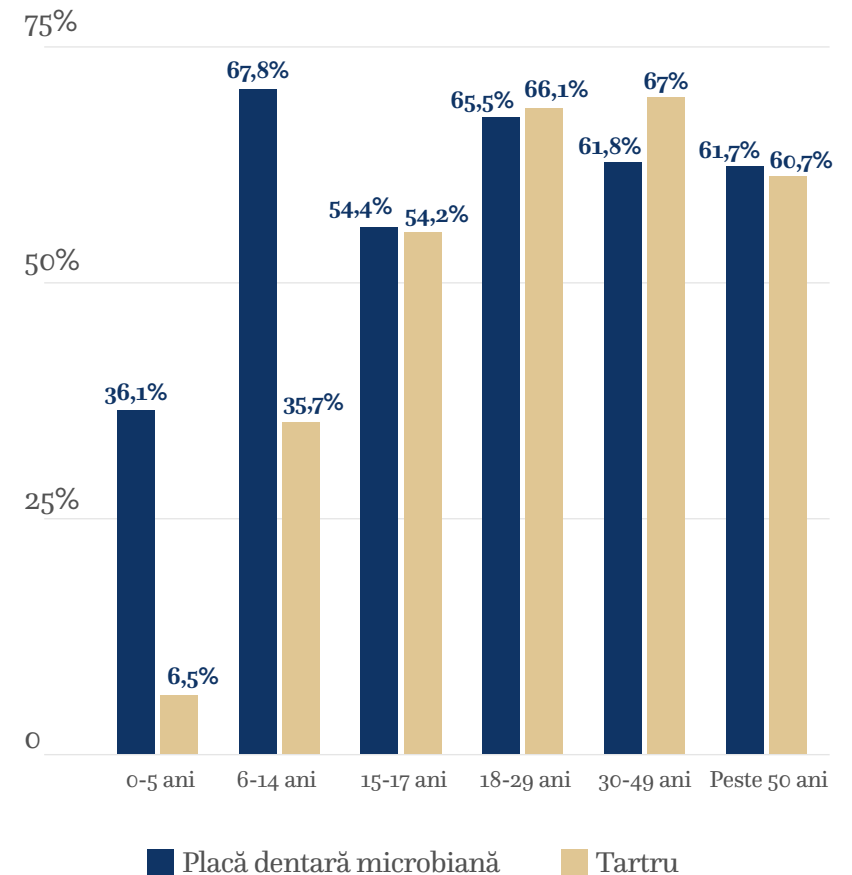
Procentul adulților care prezintă parodontită în funcție de mediul de rezidență

Procentul persoanelor care prezintă infecții dentare (urgente), în funcție de grupul de vârstă și mediul de rezidență

Procentul persoanelor care prezintă depuneri moi și dure pe suprafața dinților pentru fiecare grup de vârstă

CONCLUZII

❖ În România, starea de sănătate orală este cunoscută fragmentar.

Sistemul informațional nu include indicatori privind volumul sau la calitatea serviciilor stomatologice.

❖ Majoritatea serviciilor stomatologice sunt furnizate în sistem de plată directă.

Sistemul de asigurări sociale de sănătate acoperă doar o mică parte din serviciile necesare, iar asistența stomatologică în școli rămâne subdimensionată și subaccesată.

CONCLUZII

❖ **Comportamentele și normele sociale privind sănătatea orală sunt deficitare:**

Doar **1 din 2 copii** declară că se spală pe dinți de două ori pe zi și doar **1 din 5 români** accesează serviciile stomatologice măcar o dată pe an.

❖ Este necesară o **mai mare implicare a medicilor stomatologi în prevenție**, în sănătatea orală, atât din perspectiva igienei, cât și a comportamentelor.

CONCLUZII

❖ **Educația privind igiena orală este deficitară:**

Doar 56% dintre adulți se spală pe dinți de 2 ori/zi și peste 70% nu folosesc ața dentară, periuțele interdentare ori dușul/ irigatorul bucal (mulți nu știu ce sunt acestea).

CONCLUZII

❖ **Serviciile stomatologice de urgență sunt accesate mai rar decât ar fi nevoie, 85% dintre respondenți preferând să ia medicamente, iar 67% neștiind dacă există astfel de servicii în localitatea unde trăiesc.**

Amânarea prezentării la stomatolog stă la baza dezvoltării complicațiilor întâlnite frecvent la examinările clinice: infecții acute, edentații.

CONCLUZII

- ❖ **Accesarea serviciilor stomatologice decontate de CNAS este foarte redusă:**
doar 32% dintre asigurați au beneficiat de gratuitate prin CNAS pentru urgențe sau tratamente simple ori preventive.
- ❖ **Există o nevoie semnificativă de servicii stomatologice la nivel național, atât pentru populația între 0 și 17 ani, cât și pentru cea peste 18 ani.**

RECOMANDĂRI

Obiectivele studiului țin cont de nevoie de corelare cu viziunea Strategiei Naționale de Sănătate realizată de Ministerul Sănătății și adoptată de Guvernul României în octombrie 2023, care urmărește apropierea serviciilor medicale de pacienți.

Având în vedere viziunea Executivului, lansată prin Strategia Națională de Sănătate 2023-2030, realizată de către Ministerul Sănătății, care urmărește apropierea pacientului de serviciile medicale, dezvoltând programele preventive și crescând rolul serviciilor ambulatorii, introducerea „stomatologiei de familie” ca serviciu medical de bază, finanțat prin CNAS ar putea asigura cu precădere (dar nu exclusiv!) activități de educație și prevenție, asistență medicală stomatologică de urgență, asistență medicală stomatologică de bază (controale periodice, tratamente uzuale), îndeosebi în mediul rural, pentru a remedia decalajele față de mediul urban.

RECOMANDĂRI

- **Introducerea „stomatologiei de familie” ca serviciu medical de bază, finanțat prin CNAS** și care să asigure cu precădere (dar nu exclusiv!) activități de educație și prevenție, asistență medicală stomatologică de urgență, asistență medicală stomatologică de bază (controale periodice, tratamente uzuale).
- **Creșterea accesului la servicii stomatologice de bază și de urgență** în zonele greu accesibile, defavorizate sau cu nivel de dezvoltare redus, inclusiv prin asistență medicală mobilă.
- **Organizarea unei campanii comprehensive de educație și informare** care să includă elemente de comunicare în mass media, tipărituri și platformă online cu aplicație mobilă care să ofere informații despre serviciile și furnizorii de servicii stomatologice.
- **Introducerea unei forme de educație medicală post-universitară** (masterat, atestat) despre comunicarea privind sănătatea orală.
- **Organizarea unor cursuri de comunicare medic-pacient** pentru educația și prevenția în sănătate orală.

RECOMANDĂRI

- **Ameliorarea sistemului informațional curent**, prin adăugarea unor indicatori care să permită evaluarea sănătății orale, evaluarea volumului de servicii furnizate (inclusiv cele cu plată directă) și evaluarea performanței acestor servicii în termeni de stare de sănătate.
- **Identificarea unei strategii coerente de creștere graduală a finanțării din FNUASS** pentru servicii stomatologice, în scopul facilitării accesului din perspectivă financiară.
- **Definirea unui cadru strategic pentru creșterea accesului la servicii de sănătate orală**, similar strategiei OMS, și definirea unui cadru de monitorizare care să permită evaluarea anuală a progresului în implementare.
- **Asigurarea accesului universal și susținut al tuturor copiilor la programe de educație în sănătatea orală**, ca să dobândească deprinderi corecte de îngrijire orală, pe care să le practice de-a lungul întregii vieți.

RECOMANDĂRI

- **Prioritizarea accesului la servicii preventive** și informarea populației privind beneficiile pe termen lung ale acestor servicii.
- **Realizarea unui parteneriat social pentru sănătate orală**, care să reunească sectorul sănătății, organizațiile profesionale și organizațiile de pacienți, sectorul economic, autoritățile naționale, comunitățile și societatea civilă în jurul scopului comun de acoperire universală cu servicii de sănătate orală, ca parte integrantă a acoperirii universale de sănătate și în linie cu principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă.

📍 Str. Lainici nr. 9, sector 1

☎ 0725.351.765, 0737.666.308

✉ secretariat@cmsr.ro

🌐 cmsr.ro